

บันทึก

เรื่อง กรรมการข้าราชการพลเรือนผู้ทรงคุณวุฒิ
(กรณีนายสีปนนท์ เกตุทัต)

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สร. ๐๗๑๐/๒๖๔๗๕ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับประเด็นข้อกฎหมาย โดยมีข้อเท็จจริงว่า เดิมได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายสีปนนท์ เกตุทัต เป็นกรรมการข้าราชการพลเรือนผู้ทรงคุณวุฒิ ตามนัยมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดว่า กรรมการข้าราชการพลเรือนผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องมิได้เป็นข้าราชการการเมือง ต่อมาได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายสีปนนท์ เกตุทัต เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และในการนี้ได้มีพระราชบัญญัติการดำรงตำแหน่งในทางการเมืองของข้าราชการกรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติมิให้นำบทบัญญัติของกฎหมายที่ห้ามกรรมการในคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยประกาศพระบรมราชโองการ ฯลฯ ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองของกรรมการดังกล่าวภายในระยะเวลาบทยกเว้นเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญฯ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนมีปัญหาว่า กรณีนายสีปนนท์ เกตุทัต ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองแล้วนี้ จะอยู่ในข่ายบังคับตามพระราชบัญญัติการดำรงตำแหน่งในทางการเมืองของข้าราชการ กรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาประเด็นข้อกฎหมายดังกล่าวแล้วมีความเห็นดังต่อไปนี้

มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการดำรงตำแหน่งในทางการเมืองของข้าราชการ กรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่า

“ภายในระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๒ มิให้นำบทบัญญัติของกฎหมายที่ห้ามข้าราชการ กรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง ตำแหน่งสมาชิกสภา ตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ

มาตรา ๒๐๕ เมื่อครบกำหนดสี่ปีนับแต่วันแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามมาตรา ๒๐๑ แล้ว ให้บทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๐๓ และมาตรา ๒๐๔ เป็นอันยกเลิก เว้นแต่มาตรา ๒๐๔ (๓) ให้มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังจากนั้นจะเข้ารับหน้าที่

หรือดำรงตำแหน่งในทางการเมืองมาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง หรือตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาของข้าราชการ กรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาของข้าราชการฝ่ายตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการด้วยโดยอนุโลม”

ปัญหาที่จะต้องพิจารณามีอยู่ว่า มาตรา ๖^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งกำหนดว่า กรรมการ ก.พ.ผู้ทรงคุณวุฒิ จะต้องไม่เป็นข้าราชการการเมือง นั้น เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ห้าม “กรรมการ” ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง ตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการดำรงตำแหน่งในทางการเมืองของข้าราชการ กรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.๒๕๒๐ หรือไม่

มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการดำรงตำแหน่งในทางการเมืองของข้าราชการ กรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.๒๕๒๒ ได้กำหนดบทนิยามของคำว่า “กรรมการ” ไว้ว่า

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยประกาศพระบรมราชโองการ โดยคณะรัฐมนตรีหรือโดยรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี สำหรับกรรมการในคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการและรองประธานกรรมการด้วย”

จะเห็นได้ชัดเจนว่า กรรมการ ก.พ. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้งตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๒ ย่อมเป็น “กรรมการ” ในคณะกรรมการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยประกาศพระบรมราชโองการ ตามความในบทนิยามตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการดำรงตำแหน่งในทางการเมือง ฯลฯ ดังกล่าว” ดังนั้น มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้าม “กรรมการ” ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง อันห้ามมิให้นำมาใช้บังคับตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการดำรงตำแหน่งในทางการเมืองของข้าราชการ

^๒มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.พ.” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน และกรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิในหลักราชการซึ่งรับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือตำแหน่งที่เทียบเท่ามาแล้ว และมีได้เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกวุฒิสภา กรรมการพรรคการเมือง หรือ เจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง จำนวนไม่น้อยกว่าสิบสองคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน โดยต้องเป็นข้าราชการพลเรือนซึ่งรับราชการอยู่ไม่น้อยกว่าเจ็ดคน และให้เลขาธิการ ก.พ. เป็นกรรมการ โดยตำแหน่งด้วย กรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือน ถ้าออกจากราชการพลเรือน ให้พ้นจากตำแหน่ง

^๓คณะกรรมการ ก.พ. มีลักษณะเช่นเดียวกับคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง

กรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.๒๕๒๒ ด้วยเหตุนี้การที่นายสิปปนนท์ เกตุทัต ซึ่งเป็นกรรมการข้าราชการพลเรือนผู้ทรงคุณวุฒิและได้รับแต่งตั้งเป็นข้าราชการการเมือง จึงอยู่ในข่ายที่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการดำรงตำแหน่งในทางการเมืองของข้าราชการ กรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๒๒ และไม่ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการข้าราชการพลเรือนผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๒

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๒๓